

FILOSOFICKÉ ASPEKTY
PRÁVNÍ NORMY

Členění teorie norem (Georg Henrik von Wright)

- 1. z hlediska NOETICKÉHO
  - KOGNITIVISTICKÉ (deskriptivní)
    - Naturalistický kognitivismus
      - Eugen Ehrlich (1862 – 1922)
    - Non-naturalistický kognitivismus
  - NON-KOGNITIVISTICKÉ (preskriptivní)
    - Normotvůrce (zákonodárce) vybraný podle určitých pravidel
    - Normotvůrce (zákonodárce) jako fiktivní postava

Další třídění non-kognitivistických teorií (Weinberger)

- Počítají s možností logického popisu normativního myšlení – logický optimismus
- Odmítají možnost logického popisu normativního myšlení – normologický skepticismus

Členění teorie norem:

2. z hlediska jazykového (doplnění
hlediska noetického):

- Norma jako jazyková skutečnost
- Norma jako nejazyková skutečnost

Členění teorie norem:

3. z hlediska ontologického:

- Teorie platnosti norem (Pavel Holländer):
  - Analytické
  - Syntetické
    - jiný normový soubor (iusnaturalismus)
    - aktivita mocenských institucí (právní pozitivismus; Hobbes)

Členění teorie norem:

3. z hlediska ontologického:

- Pojem platnosti (Robert Alexy):
  - Sociologický
  - Etický
  - Právnícký
    - interní
    - externí

Členění teorie norem:

3. z hlediska ontologického:

- Teorie pojmu platnosti (Ota Weinberger):
  - teorie rodokmenu
  - realistická teorie
  - teorie ospravedlnění
  - institucionální teorie

Teorie rodokmenu

- Hans Kelsen

- „Grundnorma“ (základní norma)

- Funkce:

- Konstituuje jednotu právního systému
    - Tvoří základ každého právního poznání
    - Umožňuje odlišit objektivně platné právo
    - Určuje, co je platným právem

- H.L.A. Hart

- Určení platnosti na základě pravidel poznání

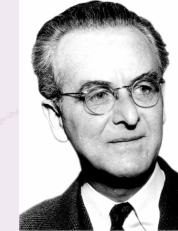
H.L.A. Hart (pokračování)

- Dva typy pravidel:
  - Pravidla **primární**
  - Pravidla **sekundární**:
    - Pravidla o **právním rozhodování**
    - Pravidla o **změnách**
    - Pravidla o **určení platnosti norem**

Realistické teorie

Skandinávský právní realismus

- Alf Ross (1899 – 1979)
- Karl Olivecrona (1897 – 1980)

Realistické teorie

- **Oliver Wendell Holmes jr.**
  - Předpovědi toho, jak bude soud jednat, je tím, co se považuje za právo.

Teorie ospravedlnění platnosti práva

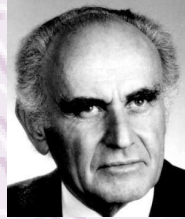
Způsoby ospravedlnění pozitivního práva:

- Přirozené právo je důvod platnosti pozitivního práva
- Přirozenoprávní zásady jsou filtr institucionálně vzniklého práva

Důvody existence materiální podmínky:

- Zkušenosti s degradací práva
- Existence základních principů
- Vztah praxe v přirozeném argumentům
- Právo a morálka mají společný základ

Institucionální koncepce

- Ota Weinberger

Skutečnosti zdůvodňující platnost práva:

- Vědomí normy
- Faktická existence právních zařízení
- Uznání práva